ראש בני ישראל

(ליקוטי מוהר"ן סי' קיא)

ראש השנה שלי

בארץ ישראל

ראש בני ישראל

(ליקוטי מוהר''ן סי' קיא)

בס"ד

א"ה אין המילים הנכתבים בקונטרס זה מיועדים נגד מישהו **חלילה**, אלא **כל מטרתם להבהיר דעת רבינו זצ''ל**, כמבואר בקונטרס שלפנינו, ע"פ **תלמידיו הקדושים כמוהרנ''ת, ר' נפתלי, ר' שמעון ותלמידי תלמידיו במשך הדורות עד דור האחרון - דעת ר' אברהם בר' נחמן מטולשין ור' לוי יצחק**, זכר כל הצדיקים לחיי העולם הבא, **המבררים מקחו של צדיק, שרצונו חזק וברור, שבראש השנה, אנשי ארץ ישראל, שזכו להתיישב בארץ החיים - בפלטרין של מלך, לא צריכים לנסוע לאומן**, כי בארץ ישראל זורח אורו של צדיק ביתר שאת וביתר עוז, וכמבואר בדברי רבינו זצ"ל, בליקוטי מוהר"ן סי' קי"א וז"ל: (שמות ל) ראש בני ישראל ר"ת רבי, ובסי' מח מבואר, שדוקא בארץ ישראל זורח אורו בבחינת רבי, משא"כ בגלותא דהוה אתוון ריב, וכמבואר היטב בדברי הביאור הליקוטים סוף סי' קנה [כמבואר בפנים הקונטרס אות יח].

ואין כוונתינו למנוע כלל בדברים אלה את הנסיעה לציונו הקדוש קודש קדשים במשך שאר ימות השנה, אדרבא ואדרבא, מצווה גדולה לנסוע לשם עדי נזכה שיופיע קדושתו אלינו בארצינו במהרה בימינו, אלא כל כוונתינו לכתוב ולהוכיח בראשי פרקים מהנמצא בליבנו, שמהרבה מאד סיבות אין לנסוע על ראש השנה, מארעא קדישתא לארץ העמין, ושאין זה רצון רבינו ז"ל כלל וכלל, ויהי רצון שקונטרס זה יעשה פעולתו הטובה, ותחל שנה וברכותיה.

א. כתוב בתורתינו הקדושה (דברים יא, יב) ארץ אשר השם אלוקיך דורש אותה, תמיד עיני השם אלוקיך בה מראשית השנה (כלומר ראש השנה בעצמו) ועד אחרית שנה (כלומר, ערב ראש השנה).

הרי מפורש בתוה"ק ומקרא מלא, שישנה השגחה פרטית מיוחדת והסתכלות מיוחדת מאת הבורא ברוך הוא בארץ ישראל בראש השנה (ובמשך כל השנה כולה, כולל ערב ר"ה), מה שאין הדבר כן בשום מקום אחר בעולם כולו. ואין שום נברא, אפילו צדיק ונביא, שיוכל לשנות ולומר אחרת ממש"כ בפסוק זה, וכו'.

[אמרות חסידיות ואפילו דרושים אמיתיים הנותנים בחינת ארץ ישראל לקברי הצדיקים שבחו"ל, לא ישנו דבר בזה, כשם שלא ישנו דבר לענין מצוות התלויות בארץ, ובודאי שהזורע שם לא יתחייב במעשרות וכו' וברור כשמש שבחינת מה, היא בחינת מה ולא אותו דבר, ואין להאריך בדבר הפשוט. ועיין דברים מפורשים בליקוטי הלכות יו"ד ה' חלב ודם הל' ג-ד, והובא בשש"ק א- סו, לגבי הבעש"ט השייך לליקו"ת סי' קט, עיי"ש].

ב. עוד ברור ופשוט שאין אף אחד בעולם שיוכל להפקיע מצוות ישוב ארץ ישראל לדורות, לשלושה ימים קבועים בשנה לפחות, וכי יעלה על הדעת שרבינו ז"ל עשה כן?! (ויש המייחסים כדברים אלו לרבי שלמה וועקסלר זצ"ל, שכידוע ס"ל שאין לצאת מארץ ישראל לנסוע לאומן על ר"ה, וסבר הכי בבטחון מלא גם לעובדא ולמעשה).

ג. רבי שמעון, תלמידו ומשמשו של רבינו ז"ל בעולם הזה ובעולם הבא עפ"י הבטחת רבינו ז"ל על אף שהיה גר בארץ ישראל מעולם לא נסע מארץ ישראל לאומן על ראש השנה (ונסע מהארץ רק פעם אחת

לשבועות, לחתן את בנו, ואז היה שבועות הגדול אצל מוהרנ"ת, והיה בידידות וחביבות גדולה עם מוהרנ"ת, ואז אמר ר"ש: איך האב געמיינט אז ר' נתן איז א-תלמיד פון רבי'ן, איצטער זעה איך אז ער איז דער רבי אליין [חשבתי שר' נתן הוא תלמיד של הרבי, עכשיו רואה אני שהוא הרבי בעצמו] ואע"פ שידע שהקיבוץ מתקרב ובא, לא נשאר בחו"ל אלא חזר מיד [לאחר השידוך] להיות בראש השנה בארץ ישראל).

ד. מהעובדא הנ"ל ג"כ דיקדק רבי אברהם ברבי נחמן'ס, שמארץ ישראל לא צרכים לנסוע לאומן (על ראש השנה), כך אמר ר' לוי יצחק בפירוש.

ה. **מוהרנ"ת** נסע לארץ ישראל אף שידע שיתכן שעל ידי נסיעה זו יפסיד את אומן בר"ה, ואכן כך היה במציאות, ש"מ ארץ ישראל דוחה אומן. ועיין לקמן (השלמות אות ח' ע' 14) הוכחה גמורה בדעת מוהרנ"ת זצ"ל שהיא השלמה ועיקר על הנכתב כאן. עיין שם.

ו. **רבי נפתלי**, תלמיד רבינו זצ"ל וחבר מוהרנ"ת זצ"ל, היה איש תם יושב אוהלים ולא היה בקי בסידורי עניני עוה"ז ולא איש חיל לסדר את נסיעתו לארץ ישראל, ומוהרנ"ת עסק בהנ"ל לקבוע מושבו בארץ ישראל כמבואר במכתבי מוהרנ"ת, **אע"פ שהיה ברור שר' נפתלי לא יסע משם לאומן על ראש השנה.**

ז. **מוהרנ"ת צוה לבנו ר' יצחק**, שבגיל שישים יסע לארץ ישראל, וביאר ראב"ן שהענין נוגע לענין אומן בר"ה. ואכן לא נסע לאומן מהארץ - והרי חיוב אומן הוא גם אחרי גיל שישים עד הקבר?! אלא ברור הוא שמארץ ישראל לא צריכים לנסוע לאומן על ראש השנה! [א"ת למה לא ציוהו לנסוע לארץ ישראל לפני גיל שישים? י"ל כי ידע שלא יוכל

להתקיים מבחינת פרנסתו, ועד אז יוכל לאסוף כדי צרכו, כי ידע שקשה לו מסירות נפש בענין הפרנסה שע"כ כאב ליבו של מוהרנ"ת מעבודתו בפאסט כל הימים כידוע. וגם ידע שלבדו, בלי החבורא של חסידי ברסלב וגודל יקרת רושם עבודתם (ובפרט בימי ר"ה הקדושים שהתקבצו אז באומן כל חסידי ברסלב) היה קשה לו מאוד להתחמם לבדו בארץ ישראל והדבר היה נוגע גם לחינוך הדורות] - וכן מוכח מהמכתבים שכתב מארץ ישראל, שהתענין בהם על מה שעבר באומן בר"ה, ואע"פ מוכרח מתוכם שלא עלה על דעתו לנסוע לשם, ואף לא טרח במילה אחת להתנצל על מה שלא נסע, מכיוון שהיה ברור ופשוט אצלו, שלא צריך לנסוע.

ח. רבי מאיר טפליקער, תלמיד מובהק למוהרנ"ת, לא נסע מהארץ לאומן על ראש השנה [רק פעם אחת ויחידה היות ר' אבא מטשערין בארץ, הלהיב לבבו וגרם לו געגועים עזים לשוב ולהפגש עם אנ"ש בקיבוץ וכו', ואז, ורק אז נסע - כמבואר בסוף עלים לתרופה].

ט. במכתבו של רבי נחמן טולשינר הנדפס בסוף ס' עלים לתרופה] ליושבי ארץ ישראל - מוכח שיושבי א"י לא נסעו מהארץ לאומן ולא העיר להם דבר וחצי דבר על זה וקיבל את זה בטבעיות, **ועיי"ש שמחזק אותם מאוד לא לזוז מהארץ ולא להוציא ולבזבז אפילו פרוטה אחת עבור חו"ל.**

י. בזמן רבי אברהם ברבי נחמן'ס, היו חשובים מאנ"ש בארץ, ואע"פ שהיה אפשר לנסוע בקלות באניה מהארץ לאומן, אעפ"כ לא נסעו. בבחינת "יחיד בדבר" היה רבי אברהם ברבי נחמן מטולטשין - וגם הוא תירץ את עצמו שאינו נוסע משום הקיבוץ באומן אלא שנוסע לחזק אנ"ש שבעיירות ומשום תלמוד תורה דרבים [ובכלל זה ובעיקר היה דעתו

לעודד אנ"ש בכל מקום שהם לעזוב את חו"ל ולעלות לא"י, כולל יושבי אומן ע"י ציון רבינו זצ"ל, שכידוע רבים קמו עליו בזה, והוא עמד יחיד בצדקו נגד כולם למען הצלתם הגשמי והרוחני לדורות עולם]

יא. כידוע ראב"ן הנ"ל התחרט מאד מאד על נסיעתו האחרונה שנסע מהארץ לאומן, ואמר כן כמה וכמה פעמים בפה מלא, וחיכה בכליון עיניים להזדמנות שבה יוכל לשוב לארץ ישראל.

יב. דרכו של רבי אברהם ברבי נחמן היה לנדור אחר ראש השנה שלא יסע יותר מהארץ לאומן, אבל בהגיע ובהתקרב ראש השנה, היה מתיר את נדרו מחמת הטעמים הנ"ל באות י', ויש אומרים מחמת תבערת לבו, אבל בנסיעתו האחרונה אמר שבהגיעו לארץ ישראל ידור נדר על דעת רבים [שאין לו הפרה] שלא יסע יותר מהארץ לאומן על ראש השנה.

יג. מו"ר ר' לוי יצחק זצ"ל סיפר שפעם אחת בחודש אלול נתעורר תשוקה עצומה בלב **ר' נתן בר' נחמן נכד מוהרנ"ת זצ"ל** לנסוע לארץ ישראל, והוא היה אז כבר זקן מאוד, ונסע קודם ראש השנה לארץ ישראל, והקפידו עליו חלק מאנ"ש וטענו שאיך נוסעים מאומן ועוזבים את ראש השנה של רבינו ז"ל, ותומ"י בחוה"מ נפטר בארץ ישראל ונטמן בהר הזיתים, והיו שאמרו עליו באומן שזהו עונש על שלא היה אצל רבינו ז"ל, **וכששמע רבי אברהם ברבי נחמן** זצ"ל את דבריהם צחק עליהם מאד, ואמר: אין ארץ ישראל איז מען הערשט ביים רבי'ן [פ' בארץ ישראל, אדרבא שמה זוכים בצורה הכי מובחרת להיות אצל רבינו זצ"ל]. והפליג מאד בזכותו ואמר איזה זכיה היתה לו לכוון הזמן לנסוע לארץ ישראל ולהסתלק שם (אי"ה דר"ך).

יד. <u>לפענ"ד ג' תקופות היו בהבנת ראב"ן בנושא הזה:</u>

א) **התקופה הא'** המוזכרת בכוכבי אור שיש מקום לתושבי ארץ ישראל לנסוע לאומן (בתפארתה, בהיותה המרכז הרוחני של חסידי ברסלב ובא"י כמעט ולא היה דבר מהפאבריק (בית חרושת) של רבינו ז"ל).

ב) **תקופת הביניים** שאמר לרבי שלמה וועקסלר שאין בירור הלכה בנושא זה (ובודאי אילו היה לו בירור היה אומר להנ"ל, והיה ללא עוררין נוסע - ולמעשה להנ"ל התברר שאין לנסוע).

ג) **התקופה האחרונה** שאמר לאנשי המסירות נפש, כר' יעקב פילמער ור' מאיר אנשין (שעזב פרנסה קבועה ביפו ותל אביב, אחרי שראב"ן גילה דעתו בזה), **שאין לנסוע מהארץ לאומן על ראש השנה,** והוא בעצמו הסביר מניעי נסיעתו משום תלמוד תורה דרבים כנ"ל באות י', וגם סוף כל סוף התחרט על נסיעתיו ואמר שידור נדר ע"ד רבים שלא יסע יותר, אלמא שנתברר לו בבירור גמור שאין לנסוע.

טו. **רלו"י זצ"ל** אמר, וז"ל: שמעתי **מפי קדשו של ראב"ן** אז פון ארץ ישראל דארפט מען נישט פארן קיין אומן (מארץ ישראל לא צריכים לנסוע לאומן על ראש השנה). בהרבה הזדמנויות אמר רלו"י לאנשים שונים שמיחל ומצפה ליום שבו יהיה אפשר להיות ערב ראש השנה על ציון רבינו וראש השנה בירושלים, **וכן לפני הסתלקותו היה חזק מאוד בדעתו שאין לנסוע מהארץ לאומן על ר"ה.**

טז. ידוע לכולנו **שרלו"י** היה מתון מתון בכל מעשיו והתבטאויותיו, ואעפ"כ **נשמע מפורש מפיו** שרבי אפרים ברבי נפתלי ורבי אברהם

ברבי נחמן'ס רבו הנערץ, לא זכו לקבורה בארץ ישראל בגלל שעזבו את הארץ הקדושה לנסוע לאומן על ראש השנה (עוד אמר רלו"י שכדברים האלה ג"כ שמע באומן מפי גדולי וחשובי אנ"ש).

יז. להיות בארץ ישראל זה חיוב, לצאת לחו"ל לקברי צדיקים - יש מתירים ויש אוסרים, אין מחייבים. כל אבא כשר לא מצוה את בניו לצאת מהארץ לבוא אליו, אלא הוא בא אליהם מחו"ל. וכ"כ רבי אברהם ברבי נחמן זצ"ל שרבינו ז"ל דר בירושלים אצל כותל המערבי, והוא תיקון גדול גם בזה"ז לילך לשם ולתיקון לפג"ה (עי' כוכבי אור ד"ח ע' שנח). ומי שאמר שרבינו ז"ל באומן ולא איתנו בארץ, מגשם ברוחניות ופוגם בארץ ישראל ובגדלות הצדיק וכו'. וכי בארץ הקודש צמח דור שלם של חסידי ברסלב, דור תקומת החסידות, בלי רבינו ז"ל?! [ואין בדעתי להתפלמס עם טענות הבל במסגרת זו, וגם בטוחני שעם קול דקדושה יבוא קול הברה... וגם בדפוס, ומ"מ האמת עד לעצמו, השומע ישמע והחדל יחדל, וה' ישמור על הנוסעים מהאוקריאינים וכו' ויחזרו אלינו, תרתי משמע, לשלום].

יח. רבינו הקדוש בארץ ישראל הוא רבי, משא"כ בחו"ל יש בחינת ריב, כמבואר בליקוטי מוהר"ן סי' מח, עיי"ש בקיצור לקו"מ, ובליקוטי עצות ובליקוטי תפילות השייך לתורה הנ"ל עיי"ש. וז"ל ר' אברהם ברבי נחמן בביאור הליקוטים סוף סי' קנה, "נשמת משה משיח נמצא בארץ ישראל ובחוץ לארץ, ועיקר מקומו במקום הקודש, ובארץ ישראל אותיות רבי, ובח"ל ריב אבל העיקר הוא לבוא מאותיות ריב לאותיות רבי", עכ"ל.

ג' נקראו בשם ה' - צדיקים, משיח וירושלים (בבא בתרא דף עה).

ארץ ישראל עם אותיות המילוי גימ' נחמן (כוכבי אור, ע' קע).

ירושלים שלמעלה גימטריא נחמן,
נחמן בן פיגא, נחל נובע מקור חכמה (שם קנו).

והנצח - זו ירושלים (ברכות דף נח).

ראש השנה שלי

השלמה לקונטרס "ראש בני ישראל"

א) רביה"ק אמר לבוא אליו לראש השנה, ולא אל קברו בראש השנה. ואכן בכל הדורות אף אחד לא ניגש לציון רבינו ז"ל בראש השנה, הן מוהרנ"ת עצמו וגדולי תלמידי רבינו ז"ל וכל דורו, הן ר' נחמן טולשינער וגדולי תלמידי מוהרנ"ת ז"ל וכל דורו, הן ראב"ן ז"ל, הן רלו"י ז"ל ודורם לא ניגשו לציון בראש השנה (והמנהג החדש והתורה החדשה לגשת בר"ה לציון - זהו מדין "חדשים מקרוב בואו...") **והשאלה הנשאלת** [עכ"פ לנו בני ארץ ישראל]**, איפה זה "לבוא אליו"? האם, באם נמצאים בעיר אומן במרחק של חצי ק"מ, או חמישה ק"מ, או עשרים ק"מ מהציון מקום גניזתו אבל בתוך עיר אומן זה נקרא "לבוא אליו", ואילו בארץ ישראל, אשר תמיד עיני ה' אלוקיך בה "מראשית השנה", ובפרט בירושלים סמוך ונראה לכותל המערבי אשר שם דר הצדיק כדאיתא בזוה"ק, וכמו שהאריך ראב"ן ז"ל (בשיחותיו, ובפרט בשבט שנת תר"ע - כמודפס בסוף ס' "כוכבי אור" (דפוס משך הנחל), ובפרט שרבינו ז"ל בעצמו אמר בחיי חיותו, שרובו כבר בארץ ישראל לעת עתה נמצא בברסלב וכו', ואשר נפשו, רוחו ונשמתו חיתו ויחידתו כולם נמצאים בארץ ישראל (ובאומן איכא רק קיסטא דחיותא, אבל מעשית רובו ככולו נמצא בכותל המערבי כדאיתא בזוה"ק), א"כ האם הבא לשול הנקרא על שמו ואשר בו הכריז מו"ר רלו"י ז"ל "דער רבי איז דא" - זה לא נקרא לבוא אליו?!** [והנני להבהיר, שאנן בדידן כידוע דעת רלו"י, ור' אלחנן ספקטור, ור' אליהו חיים רוזין ואתם שבעים זקנים זצ"ל, שסברו שאין לנסוע לר"ה למירון לרשב"י,

כי ר"ה של רבינו נמסר רק לרבינו ז"ל כמתנה מן השמים כמו שאמר בעצמו, ודבר זה לא קשור לצדיקים נוספים, וכן לדידן הראש השנה של רבינו לא קשור לשום קבר, כולל של רבינו ז"ל בעצמו, כי התיקון של קברי צדיקים הוא לא התיקון של ראש השנה, אלא ענין, נלווה בער"ה בלבד, וממילא כל הענינים הנעלים הקשורים לקברי צדיקים כולל קבר רבינו ז"ל אין ענינם לדיון שלנו כאן - ודי בזה].

ב) בספרי רבינו ז"ל מוזכר בדברי גאון עוזינו מוהרנ"ת ז"ל לבוא לאומן בר"ה. וכן מוהרנ"ת ז"ל אמר "בברסלב בוער אש... הבער אותו בלבי", וא"כ שבעיר ברסלב בוער אש, למה חסידי ברסלב לא מתיישבים שם!? אלא פשוט, ש"ברסלב" - הכוונה - רבינו ז"ל (ודרכו הקדוש), וגם "אומן" הכוונה לרבינו ז"ל, ובשעתו לא היה יותר מאשר אומן, וכל אנ"ש היו גרים באוקראינה סמוך לרבינו ז"ל ולא בארץ ישראל, אבל כיום שב"ה אורו של רבינו ז"ל זרח בתעצומות בארץ ישראל וכאן גרים רובם ככולם של חסידי ברסלב (ואשר עליהם בשעתו, לא התיחס כלל מוהרנ"ת ז"ל, מה שייך לצטט "אומן"?!) **והרי אנשיו והוא עצמו נמצאים כאן, וכנ"ל באות א.**

ג) פעם, כששאל ר' מיכל בר' יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל את ראב"ן זצ"ל האם נכונה השיחה בשם רבינו ז"ל , שאמר "ארץ ישראל או אומן" (לדידן: ארץ ישראל - ליושבי ארץ ישראל, ואומן - ליושביה והסביבות) **נענע לו ראב"ן בראשו כאומר "הן נכון הדבר" - אולם אח"כ אמר ראב"ן לכמה מאנ"ש, דבריו נכונים, רק מה, הרים רב מיכל'ה יותר מדי את הטון בתיבות "או אומן", כי רבינו ז"ל אמרם בניחותא** (ע' שש"ק ג' תפ"ה).

ד) הפציר פעם ראב"ן ברבי מיכל"ה הנ"ל (נכד מוהרנ"ת ז"ל) **שיעלה לארץ ישראל עם משפחתו, ולא הסכים עמו ר' מיכל"ה בהטעימו, שרוצה להשאר בחו"ל, כדי שיבואו בניו ונכדיו להתפלל בקיבוץ אנ"ש בראש השנה באומן, ענה לו ראב"ן בגערה "שכך יחיו שונאי ציון, אם נכדיו יסעו ויבאו לאומן". וכן הוה רח"ל שמחמת תנועת הקומוניזם, שקמה אז נסחפו ונפלו מדרך התורה.** (שש"ק ג - תע"ה).

ה) ראב"ן ז"ל אמר "בארץ ישראל הרי נמצא הכותל המערבי, ששם שורה השכינה, והצדיקים הם אנפי השכינתא כמובא בזוה"ק (ח"ב קס"ג: וח"ג ר"כ.), **וא"כ רבינו ז"ל נמצא שם.** (שש"ק ג - תפ"ה).

ו) ראב"ן ז"ל סבר שאילו היה נמצא בארץ ישראל ולא בא לאומן - לא הפסיד בזה. וכן הכריז שאם יזכה לבוא לארץ ישראל ידור נדר על דעת רבים, שאין לו הפרה, שישאר בראש השנה בארץ ישראל, ולא יבוא לאומן. (כצ"ל - ולא כמו שהודפס בשיבוש בשיש"ק ג - תקס"ג).

ז) ראב"ן היה רגיל לומר בארץ ישראל "דער רבי איז דא און דארט" - רבינו ז"ל נמצא כאן, בארץ ישראל וגם נמצא באומן. ואע"פ כן נמצא בארץ ישראל ביתר שאת וביתר עוז (כמובא לעיל באות א).

ח) עיין בס' ימי מוהרנ"ת (ח"א סי' י"ג - י"ד) **שר' שמעון תלמיד הראשון של רבינו ז"ל ומשמשו בעוה"ז ובעוה"ב בא חד פעמית מארץ ישראל מקום מושבו לאומן. ונתעכב שם כמה חודשים ולקראת ראש השנה עזב את אומן וחזר לארץ ישראל . ומוהרנ"ת ז"ל ורבי נפתלי ז"ל לא רק שלא העירו לו על כך, אלא גם רצו להצטרף אליו עיי"ש.**

(ור' נפתלי התכוון להשתקע בא"י כנודע). **הרי שארץ ישראל מעל אומן כולל בענין ראש השנה של רבינו ז"ל ותיקוניו הנפלאים.**

ט) ר' מתס (מתתיהו) אשר החיה נפטר, ובעל מופת היה, כמו ששמעתי מר' אליהו חיים מרוזין זצ"ל שהחיה את בתו. וכן שמעתי מעוד נוכחים בשעת המעשה. ואשר ראב"ן היה קם מפניו (ע' יקרא דחיי), **כתב במכתב** (שארית ישראל סימן קי"ד) **וז"ל גם התיקון של ראש השנה וקדושתו יכולים להמשיך גם בארץ ישראל כמבואר בתורה מ' ח"ב** [וכל זה כתב כשכל אנ"ש היו באומן וכאן בא"י טרם זרח אורו. וק"ו בזה"ז].

י) כתב הרמב"ם (ה' מלכים, פי"ב, ה"ב) **"לעולם לא יתעסק אדם בדברי הגדות ולא יאריך במדרשות האמורים בענינים אלו** [פי' של ימות המשיח] **וכיוצא בהן ולא ישימם עיקר שאין מביאים לא לידי יראה ולא לידי אהבה" ומקודם ג"כ כתב וז"ל: "גם החכמים אין קבלה בדברים אלו ולפיכך יש להם מחלוקת בדברים אלו" ע"כ. ומ"מ מקובל אצלנו, שלעתיד לבוא כולם יהיו חסידי ברסלב, ומקובל שכשיבוא המלך המשיח ויבנה בית המקדש, יקח עוד ארבעים שנה עד זמן תחית המתים, ועכשיו הגע עצמך וכי כולם כולל משיח צדקינו יסעו לאומן, וירושלים בתפארתה בהתגלות מלכות שד-י תתרוקן מתושביה, שכולם יסעו לאומן, וישארו לעבודת הקרבנות בבית המקדש מספר מצומצם של כהנים בישי - מזל, וזוהי תהא תפארתה של ירושלים וא"י. ו"תמיד עיני ה' אלוקיך בה..."** (ומה שיש דעה, שצדיקים יקומו קודם לתחי' וכן עוד פרטים משתנים, אין זה משנה למה שבאנו לשבר את האוזן) **וכי זה כבוד ארץ ישראל ,שאלפים ורבבות מבזים אותה, ומרגישים כמצורעים**

בה אם נשארים בה בימי ראש השנה!! בסברם, שזה פגם באמונת חכמים להשאר בה, אלא חייבים לצאת ממנה לחו"ל ודווקא ביום שנאמר בו בתורה "תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה..." (יתור להדגיש חשיבות ר"ה בארץ ישראל!)**!!!**

יא) **וז"ל רבינו ז"ל** (ליקו"מ תנינא ח,י) **ועיקר קדושת ארץ ישראל היא, משום ששם** [בלבד!!!] **היא השגחתו יתברך תמיד, בבחינת** (דברים י"א) **"תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה"** (ובהמשך סוף אות י"א, כתב) **וזה בח' תשרי כי בתשרי נברא העולם, וחידוש העולם יהי' בבחינת ארץ ישראל בח' השגחה. וזה בח' ראש השנה, בבח' תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה, ואז יתער שיר חדש. וזה בח' תשרי, בחי'** (שה"ש ד') **תבואי תשורי מראש אמנה** [**היינו טורי אמנון, גבול ארץ ישראל, ראה בתוספתא מס' תרומות פ"ב, י"א, ובתוספתא מס' חלה פ"ב, ט. וע' גיטין ח'.. וראה ברש"י שה"ש שם וז"ל מראש אמנה, הרי הוא בגבול צפוני של ארץ ישראל ושמו אמנה, ובלשון משנה טורי אמנון. וכשהגלויות מתקבצות ומגיעות שם הם צופים משם ורואין גבול א"י ואוירה של ארץ ישראל ושמחים ואומרים הודיה, לכך נאמר תשורי מראש אמנה. עכ"ל.**

יב) **וז"ל מוהרנ"ת ז"ל בליקוטי תפילות** (ח"א ס' כ"ב) **"...וחמול נא עלינו ורחם עלינו בזכות צדיקי אמת שבדור הזה ובזכות צדיקי אמת הקדושים אשר בארץ המה, אשר אנו וכל עמך בית ישראל הולכים וסובבים ומשתטחים על קבריהם וציון שלהם בכל ערב ראש השנה... ותעורר לב נשמת כל הצדיקים אמתיים... שכל נשמות הצדיקים**

הקדושים האמתיים ירדו למטה בראש השנה ויהיו עמנו בקרב עמך ישראל".

(שימו לב ללשון "סובבים ומשתטחים בקבריהם" וירידת הנשמה למטה, הנמצאות בירושלים כדאיתא בזוה"ק וכנ"ל באות א', מתאימים ביותר לא"י).

יג) אמר הקב"ה חביבה עלי כת קטנה שבארץ ישראל יותר מסנהדרין גדולה שבחוצה לארץ (ירושלמי נדרים פ"ו).

"והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו, כל הכתוב לחיים בירושלים"

(ישעיהו ד, ג)

ראש השנה בארץ ישראל

(עוד בעניין ראש השנה בארץ ישראל
בירושלים עיה"ק בשול של רבינו ז"ל)

<u>הערה:</u> עמודים אלו לא יובנו כהלכה בלי קריאת הקונטרסים.

(א) איתא בס' כפתור ופרח (ע' 237) לאחד מחשובי אנ"ש (נדפס בשנת תשל"ב) שצרכים להתחזק להתאסף על הקיבוץ הקדוש של ראש השנה בירושלים בשוּל של רבינו ז"ל, ובערב ר"ה שנה להיות אצל קברי צדיקים ובפרט בכותל המערבי אשר ראש חבורותינו הרה"ק רבי אברהם ברבי נחמן'ס זצ"ל אמר, כאשר שמעתי מתלמידיו, ובפרט מידידנו הרה"ח רבי אליהו חיים רוזין שליט"א [זצ"ל, הוא הבונה את השול של רבינו ז"ל במא"ש שבירושלים] שאם [ראב"ן הנ"ל] היה זוכה לבוא עוד הפעם מאומן לירושלים - לא היה נוסע שוב לאומן, כי נשמת אור רבינו זצ"ל שורה אצל הכותל המערבי. עיי"ש. [וא"ת למה לא נתפלל בכותל עיין לקמן בשו"ת].

(ב) גם ידידנו הגה"ק רבי חיים שלמה רוטנברג שליט"א, שמע מפי מו"ר רלו"י זצ"ל - שמארץ ישראל לא צריכים לנסוע לאומן על ראש השנה.

(ג) רבינו ז"ל אמר (חיי"מ ס' רל) שטוב היה שיהי' לאיש כשר סוסים שיסע לתוך איזה יער, ושם ידברו יראת שמים ויהי' להם התבודדות. עיי"ש. _ והנה ברור כשמש שבזה"ז שיש רכב - ניתן לקיים רצון רבינו ז"ל עם רכב, ולא צריך (ולא מומלץ) לעשות כן בסוס [ולא כאיזה בע"ת שקנה סוס, בהיותו בב"ב, ורכב עליו לשדה ההתבודדות, דרך כביש גהה].

והמבין יבין שה"ה בכל מקום שהוזכר 'אומן' בהקשר ללבוא אליו לר"ה, היינו משום שבשעתו אנ"ש גרו באומן ובאוקראיינה, ולא היה להם יותר מזה, משא"כ כיום שרוב אנ"ש גרים בא"י ושם זורח אורו של רבינו ביותר, ושם נמצא רבינו ז"ל ביותר (כמבואר בקונטרס דילי) מקיימים אנחנו "לבא אליו" ביתר שאת בביהכ"נ הנקרא ע"ש, בירושלים עיה"ק. ובפרט שרבינו הק' אמר במפורש (חיי"מ, נסיעתו לנארוויטש) המקום שלי הוא רק ארץ ישראל .

(ד) בעניין ריבוי הנוסעים. ידוע שרובם ככולם לא יודעים ומבינים בין ימינם לשמאלם ברזי ושורשי וסוד העניין. ונזכיר דברי הרמב"ם ז"ל, וז"ל: האמת - לא נעשה אמת, בגלל שכולם מסכימים עליו. והאמת לא בטל כשכולם מתנגדים עליו. עכ"ל. ודי לחכימא ברמיזא.

(ה) מוהרנ"ת ז"ל אחר הסתלקות רבינו ז"ל רצה להתיישב לגמרי בארץ ישראל [בלי אומן!] כמבואר בס' ימי מוהרנ"ת (ח"ב אותיות ב- ג.), וזה אומר הרבה מאוד למבינים.

(ו) איתא בספר "טוב הארץ" (חיברו המקובל האלוקי מוהר"ר נתן שפירא זצ"ל, ובתוס' מקובל האלוקי רבי משה זכותא זצ"ל, ואשר רבינו ז"ל ציווה לעיין בספר זה, עיין ליקו"מ ח"א ס' קנב) שכוונת הפסוק (דברים י"א-י"ב) תמיד עיני ה' אלוקך בה מראשית השנה - נאמר על ירושלים דייקא. (ע"ש, בדף ו' ע"ב דפוס ירושלים תרנ"א) ועיין במס' ברכות (דף לד:), ובאו"ח סי' צ, ס"ד, שצריך שבביה"כנ יהיו חלונותיו פתוחים - והסבירו תלמידי רבינו יונה (שם) שמקורו מהפסוק בדניאל (ו, א) וכוין פתיחין נגד ירושלים, שע"י ההבטה הזאת וכוון בתפילתו כנגד המקום יותר, ותיהי' תפילתו רצויה ומקובלת ע"כ. _ ועיין בטור (או"ח ס' קיח, ס"א) שעיקר התרוממות קרנות הצדיקים הוא בירושלים.

רבינו ז"ל הכריז "המקום שלי הוא רק ארץ ישראל" (חיי"מ סי' קנו). ואפילו בחיים חיותו אמר **"רובי כבר שם בארץ ישראל"**, אף כי במותו, וכראיתא בזוה"ק, וכנודע מראב"ן זצ"ל.

שאלות ותשובות

שאלות ותשובות- בעניין הנ"ל.

א. **<u>שאלה:</u>** אם רבינו ז"ל נמצא בכותל המערבי- אולי נעשה שם את הקיבוץ ותפילות ראש השנה ?

<u>תשובה:</u> בכותל המערבי נמצאים לא רק רבינו, אלא גם הרבה צדיקים, וגם קהל מגוון, ואין זה המקום המיוחד לרבינו ז"ל, משא"כ בשוּל במא"ש שהוא כולו של רבינו ז"ל לבד, וניתן להתקשר לרבינו ז"ל שם באופן אחֵר לגמרי.

ב. **<u>שאלה:</u>** אם רבינו ז"ל נמצא ביתר שאת בארץ ישראל, אם כן למה אנו נוסעים לקברו באומן?

<u>תשובה:</u> כי יש תיקון גדול ומסויים [ללא קשר עם ר"ה] לבוא על קברו דייקא, דהיינו אמירת י' המזמורים המכונים "תיקון הכללי" שרבינו ז"ל הקפיד שיהיו על קיברו דייקא. ושעבור זה הי' מוכן מוהרנ"ת ז"ל לחזור בגילגול אילו ידע בודאות שיזכה לבוא לקברו ולומר ת"ה. [משא"כ בר"ה - שאין זה ענין לקברו, כ"א בערב ר"ה].

ג. **<u>שאלה:</u>** למה אנחנו סומכים על ר' לוי יצחק ז"ל ועל רבי אברהם ברבי נחמן ז"ל יותר מאחרים?

<u>תשובה:</u> כי קבלתם היא קבלת אמת ודעת תורתם היא אמת, דרך השתלשלות השארת דעת רבינו ז"ל.

ד. **שאלה:** למה נתנו הסכמה לספר הכותב ההיפך ממה שאנחנו סוברים?
תשובה: כי המחבר [תלמידינו לשעבר] הבטיח לנו מפורשות [ולא קיים] להכניס הקונטרס שלנו ודעתנו בשלימות בתוך ספרו.

ה. **שאלה:** אילו רבינו ז"ל היה חי (בזמן הזה), והיו אנ"ש בארץ ישראל, מה היו אנ"ש עושים?
תשובה: אם המצב היה מרשה (כגון בזה"ז) גם רבינו ז"ל בעצמו היה בא להתיישב בארץ ישראל בלי ספק. ואם המצב לא הי' מרשה כבזמנו - היה ממשיך התיקון לא"י. והרי בעצמו אמר "רובי כבר בא"י, וכל מקום שאני הולך - הולך לא"י".

ו. **שאלה:** הרי ראב"ן ז"ל בעצמו בפועל נסע כל שנה מא"י לאומן?
תשובה: הרי הוא עצמו הכריז ג' שנים לפני הסתלקותו בהיותו באומן (והדרך חזרה לא"י ננעלה עקב פרוץ מלחמת העולם הראשונה) שאם יזכה לחזור לארץ ישראל - לא יבוא יותר לאומן, ויעשה נדר על דעת רבים שאין לא הפרה על כך. וא"כ זו דעתו למעשה. [והנה כל אדם ככל דמתקרב יותר למותו - יותר צריך בודאי את התיקון של רבינו ז"ל, ובפרט בר"ה, ואין לומר שהיה מוותר עליו, אלא ודאי סבר שיש לו בארץ ישראל התיקון בשלימות]. אגב בכל השנים שנסע, היה עושה נדר שלא יסע יותר לאומן, ולבסוף הי' מתירו ונוסע, ולא משום הקיבוץ, אלא משום ת"ת דרבים, דהיינו לדרוש בפני מקשיבים לעזוב את אוקריינה ואומן, ולבוא להתיישב בארץ ישראל. שבזה היתה הצלתם הגשמית מהגרמנים והרוסים והמלחמה האיומה, וגם הצלתם הרוחנית מהשמד הקומוניסטי וכו' ואכן במציאות

בלעדי השתדלותו, אף אחד מאנ"ש לא היה מגיע משם לכאן, וכנודע שרבים לעגו לו על כך.

רבי לוי יצחק זצ"ל אף פעם לא אמר מילה מיותרת , או דיבור מוגזם תמיד היה דייקן בדבריו , ואמר בזה הלשון : "ברור לי , ונהיר לי שרצונו של רבינו ז"ל שהקיבוץ בר"ה (בשוּל במא"ש שבירושלים) ימשך בלי שום הפסק . ובודאי שרצונו של רבינו ז"ל שנמשיך כאן הקיבוץ .
ורבינו ז"ל נמצא כאן כמו בחייו ממש , עם כל התיקונים וההמתקות , וכל ההשפעות בשלימות גמורה . וזהו רצונו של רבינו ז"ל בודאות גמורה"

וכאשר נפתחו השערים לנסוע לאומן בשנת ה'תשמ"ט ונסעו לשם עם דרכונים ישראלים אמר לאוזני רבים , וז"ל "אנשים נוסעים לשם [לאומן] רחוק רחוק , כאשר רבינו ז"ל נמצא פה ממש" . ונתן מכה בבימה , והכריז הדיבור הזה לדורות עולם . והיה נחרץ בדעתו שהקיבוץ בשו"ל במא"ש שבירושלים הוא לכתחילה ולמהדרין .

פעם בל"ג בעומר אמר רבינו ז"ל "שם במירון שמחים , אולם יכול מאד להיות שרבי שמעון נמצא כאן..." דארט איז מירון און ר' שמעון קער גאר זיין דא ! (שיש"ק ח"ב - סי' רטז) והמבין יבין !!

אדם גדול בתורה ובמעשים ומהיכן נשמע ונעשה כזאת רק הכל בכח רבינו ז"ל (שאורו ז"ל הגדול זורח בתלמידיו) ובכח רבינו ז"ל יכולין לקרב רחוקים בדרך רבינו ז"ל ולעשות בעלי תשובה וכו', ומסיים בעמוד תק"ה והנה ידוע כי דרך רבינו ז"ל היה תמיד רק לקרב בני אדם הן דרי מעלה ובפרט דרי מטה לקרבן לתורה ולמצות בעצותיו הקדושים והנוראים וכל ישעו וחפצו היה רק בזה במסירת נפש, עד שאמר שכל השגות הגדולות והנוראות שמשיג אינם נחשבים אצלו כמו זה הדבר שזוכה להכנים דיבורי יראה בבני אדם. ואמר על עצמו שהוא אוצר של יראת שמים ומי שרוצה לראות יוכל לראות עין בעין דבריו הקדושים והנוראים בספריו הקדושים ובספרי מוהרנ"ת ז"ל, ע"כ זכה להיות תמיד גם בר למטה לקרב בני אדם גם רחוקים מאד לעבודת השי"ת והוא מקרב גם עתה הן דרי מעלה ובפרט דרי מטה ורבים משיב מעון ומפשע ועושה בעלי תשובה גמורים כמו בחיים חיותו ויותר ויותר אשרי מי שזוכה להיות בחלקו וגורלו בזה ובבא עיי"ש דבריו הקדושים באריכות.

לב) בעמוד תק"ז ועתה ידידי יקירי וחביבי חזק ואמץ ולהיות בשמחה תמיד ולעבדו ית"ש בשמחה ובטוב לבב מרב כל ולהיות נוסעים לצדיקים אמתיים על ר"ה הבע"ל **(היינו להקיבוץ הנקרא ע"ש רבינו הקדוש ז"ל אשר בודאי רבינו ז"ל שמה)** ואפשר יש לרמז בדברי רבינו ז"ל בליקוטי קמא סימן קצח וזה הלשון: כשאחד צועק להשי"ת אומרים לו ליסע וכו' ולכאורה בלתי מובן, אך י"ל ברמז ליסע על ר"ה לצדיקים אמתיים כידוע מדברי רבינו ז"ל גאָר מיין זאָך איז ראש השנה.

לג) א"ה רואין מכל הנ"ל איך שצריכים להתחזק ולהתאסף להקיבוץ הק' בירושלים ובער"ה להיות אצל קברי צדיקים, בפרט אצל הכותל המערבי אשר ראש חבורתנו הרה"ק ר' אברהם ב"ר נחמן זצ"ל אמר, כאשר שמעתי מתלמידי ר' אברהם ב"ר נחמן זצ"ל, ובפרט מידידינו החסיד ר' אלי חיים רוזין נ"י, שאם היה זוכה לבוא עוד הפעם לירושלים לא היה נוסע לאומאן, כמובן אחרי שכבר זכה להיות על ציונו ז"ל, וטעמו בזה: כי נשמת אור רבינו זצ"ל שורה אצל הכותל המערבי עם שאר נשמות הצדיקים זי"ע.

לד) הבאנו כל הנ"ל בקיצור, כי עוד לא הבאתי כל הענינים המבוארים בליקוטי הלכות באריכות מגודל מעלת הקיבוץ. והיה אם ישוב אחד מהם ויתוסף להקיבוץ הק' בירושלים יהיה זה שכרי. וישובו המה אלינו ואנחנו לא נשוב אליהם.

דברי המעתיק והמסדר, זעירא דמן חבריא.

יעקב בן אבי מורי ר' אברהם יצחק ז"ל, דב הלוי

תלמיד מובהק
של בעל
"עונג שבת"
ושאר זקני אנ"ש

- **רב לו"י זצ"ל** בשנה אחרונה לחייו, ביושבו בראש השנה בקיבוץ הקדוש בשול של רבינו ז"ל בירושלים ב-"פוליש" [כך נקרא המעבר בין הנטילת ידים לשול עצמו] ושינן לעצמו פעם אחר פעם **"דער רבי איז דא"** (כסברת ראב"ן – עיין בהשלמה לקונ' אות ז).

- **עיין בימי מוהרנ"ת** ח"ב סי' לט, שנת תק"פ מוהרנ"ת כבר מוכן לנסע בימי אלול לארץ ישראל וכבר היה באדעס, ונתן אדרוף [דמי קדימה] באדעס על בילעט [כרטיס] !!

- **ועיין עוד שם** בסי' קסב , דרך חזרתו מא"י , והמעיין שם יראה שהיה יכול להגיע בלי טירחא רבא לאומן בר"ה - אבל לא התאמץ במיוחד!

- **איתא בליקוטי הלכות** הלכות בית הכנסת ה' סי' יד: "וזה בחי' ראש השנה. כי בר"ה נברא העולם, ע"כ אז אנו עוסקין לעשות דרך כבושה לא"י שכל תקותינו לשוב לשם בקרוב. כי עיקר התגלות קדושת א"י הוא בר"ה, כ"ש (דברים יא) "תמיד עיני אלקיך בה מראשית השנה וכו'."

רבינו ז"ל אמר: "רציתי שיהי' לי קיבוץ שלי בארץ ישראל".

("בזה"ל ובלא"ה איך ואלט גיוואלט האבין מיינס אקיבוץ אין ארץ ישראל"), רמז ויותר מ 'רמז' נאה זה , הודפס לראשונה לאחרונה ער"ה תשס"ו. עם השיחות השייכות לר"ה. (השמטות טז, לחיי מוהר"ן סי' קעא).

ב) **עוד מההשמטות** (סי' יג (שייך לח"מ סי' קכו)): רבינו ז"ל אמר לענין גדולת הדבר להיות אצלו על ר"ה, אמר ע"ז: שהקיבוץ אצלו כ"כ גדול שאפי' שיהי' בהיכל קן ציפור (שהוא היכל המשיח, העליון מכל ההיכלות) יניח זה ההיכל וירד להתפלל בר"ה עם הקיבוץ שלו. וזה מתאים למה שרלו"י זצ"ל היה רגיל לומר על הקיבוץ הק' בירושלים **"דער רבי איז דא "** (מובא לעיל בקונט').

ג) בשנת תשל"ג, נסעו קבוצה לאומן לר"ה תשל"ד, ובחזרתם נודע להם **שהכריז רלו"י זצ"ל בשו"ל במא"ש בירושלים: "הם נוסעים לאומן , אבל רבינו פה" לעיני עם ועדה!**

ד) **עוד אמר** (השמטות (לחיי"מ קעא) סי' טו דפוס התשס"ה): **אלמלא הר"ה שלו הי' העולם נעשה תוהו ובוהו !** ואם כן בשנים

רבות כשלא היה קיבוץ בר"ה באומן - אייך העולם התקיים?? אלא בזכות הקיבוץ הקדוש בימי ראש השנה בארץ ישראל (הראש השנה שלו) בארץ ישראל, בירושלים! בשול על שמו.

ה) וחלילה להעלות על הדעת שקדושת שום עיר , יותר מירושלים (לשון החתם סופר בתשובותיו חלק יורה דעה סי' רלד, ודלא כמי שטעה בזה).

- "ראש השנה" בגמ' "נחמן בן שמחה", "נחמן בן פיגא" (כוכבי אור - חכמה ובינה, אות כד), ו"ארץ ישראל" עם התיבות ואותיות המילוי במספר "נחמן" עם הכולל, נון חית מם נון (שם, אות מו).

- בנסיעת רבינו ז"ל לארץ ישראל, שמכוון ממש לימי ראש השנה נכנס לאדמת ארץ ישראל (וידוע מרוב שמחתו אז), ולפי הנ"ל יש לבאר שזה מה שקבע מאז והלאה לכל אנשיו את יום אסיפתם אליו בראש השנה (כוכבי אור, שיחות וסיפורים כרך ו א"ז).

- אברהם אבינו הוא הראשון שזכה למצוא קדושת ארץ ישראל, כי עיקר התפילה בארץ ישראל והעיקר בירושלים וכו'. וזה בחי העקידה... וע"כ הי' בהכרח להעלות את יצחק על המזבח

בהר המוריה שהוא מקום בית המקדש... וע"כ כל ענין ראש השנה הוא בבחי' העקידה, כמו שאומרים "ועקידת יצחק לזרעו תזכור" ותוקעים בשופר של איל בחי' אילו של יצחק, כי זה עיקר בחי' ראש השנה - ששם נמתקים הדינים הקשים (ליקוטי הלכות ה' שלוחין ה"ד, אות ז-ח).

- מוהרנ"ת ז"ל לא רק בשבתות ויו"ט וראש השנה לא הלך לציון רבינו ז"ל, אלא גם בראש חודש לא הלך, חוץ מפ"א שהלך בר"ח עקב ר' שמואל איזיק ז"ל (ע' שיש"ק ח"ז סי' פ"ז).
- רלו"י בשנתיים שחי אחרי שנפתחו השערים - לא אמר מילה לטובת הנסיעה לאומן, ולא עודד אף אחד. וכמה מהתלמידים מעצמם בלי לשאול נסעו, ואף השתדלו לפתותו לנסוע - ולא הסכים.

- וז"ל מוהרנ"ת זצ"ל (ליקוטי הלכות, ה' אבידה ומציאה ה"ג אות ט"ז) השגחה שלימה בחי ארץ ישראל בחי' תמיד עיני ה' אלוקיך בה [מראשית השנה..], תמיד דייקא, כי ארץ ישראל סמוכה אליו יתברך **מכל העולם.**

- אמר רבינו ז"ל כי רובו כבר הוא שם [בארץ ישראל] ומיעוטא בתר רובא אזלא, ואמר בזה הלשון: ווארין די גרעסטע העלפט איז שוין דארט (שבחי הר"ן - סדר הנסיעה לא"י אות ו).

- בסוף ימיו השאיר רלו"י צוואה שיתקיים המנין שבירושלים בר"ה. ולא השאיר צוואה (כמו שרצו לטעון) לסגור על מנעול ובריח את השול ולנסוע לאומן!

ואשרי מי שיש לו כח לעמוד בהיכל המלך.

"והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים - קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים - בירושלים"

(ישעיהו ד, ג).

הקיבוץ שלי בארץ ישראל!

נשמת משה משיח נמצא בארץ ישראל ובחוץ לארץ,

ועיקר מקומו, במקום הקודש !

בארץ ישראל אותיות - **רבי**, ובחוץ לארץ - **ריב**,

אבל העיקר, הוא לבוא מאותיות **ריב** לאותיות **רבי**

[דהיינו לבוא מחו"ל לארץ ישראל]:

ליקוטי הלכות

זה בחינת **ראש השנה**.

כי כל עבודתנו בימים הקדושים הללו **בראש השנה**, ועשרת ימי תשובה, וערב יום הכיפורים, ויום הכיפורים, וסוכות, וארבעה מינים עד שמיני עצרת, הכול הוא כדי לגלות **קדושת ארץ – ישראל**, כדי שנזכה **לבוא** לארץ ישראל.

שזה עיקר קדושת איש הישראלי, כמו שאמר רבנו זיכרונו לברכה בעת שהגיד לעמו התורה הנוראה הנ"ל, שאמר אז בזה הלשון: מי שרוצה להיות איש ישראלי, דהיינו שילך מדרגא לדרגא אי אפשר כי אם על ידי ארץ - ישראל.

גם אמר שהעיקר כשזוכה אדם לנצח המלחמה **לבוא לארץ – ישראל**, כמו שכתוב שם בסוף התורה הנ"ל. וזה לשונו: באלין אשתכח גבר תקיף, היינו כשבא לבחינת ארץ - ישראל, אזי נקרא גבר תקיף, כי קודם שבא לבחינת ארץ - ישראל, אזי אל יתהלל חוגר כמפתח. אבל אחר כך כשנוצח אז נקרא איש מלחמה, עד כאן לשונו:

נמצא שעיקר קדושת איש הישראלי, ועיקר ניצחון המלחמה שצריכין לנצח בזה העולם, העיקר הוא **לבוא לארץ ישראל !**

וזה בחינת עבודתנו בימים הנוראים הקדושים הללו **מראש השנה** עד שמיני עצרת, כי קדושת ארץ - ישראל מתגלה בראש השנה, כמו שכתוב בשבח ארץ - ישראל: **תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה עד אחרית שנה** שמשם עיקר קדושת ארץ - ישראל !

כמו שמבואר בדברי רבנו זיכרונו לברכה (במקום אחר בליקוטי תנינא סימן מ"ם).

נמצא, שעיקר קדושת ארץ - ישראל נתגלה בראש השנה.

וזה בחינת כוונות כל המצוות והתפילות של ראש השנה,

כי מבואר בכתבי האר"י ז"ל שבראש השנה מתחלת הנסירה, שמנסרין בחינת מלכות מראש השנה עד יום כיפור. ואחר כך בארבעה ימים שבין יום כיפור לסוכות. ובסוכות נמשכין כל החסדים פנימים ומקיפים. וע"י כל זה זוכין בשמיני עצרת שנתחבר כנסת ישראל, שהיא בחינת מלכות, עם דודה באהבה ואז הוא עיקר שמחתן

של ישראל. (עיין בכוונות ותראה שעל יסוד זה סובבין והולכין כל הכוונות מראש השנה עד שמיני עצרת. הכול כדי לבנות ולנסר בחינת מלכות בשלמות כדי להחזירה פנים בפנים ששלמות תיקון זה מתחיל ב - ראש השנה ונגמר ב - שמיני עצרת) וכל זה הוא בחינת ארץ - ישראל,

כי מלכות הוא בחינת ארץ - ישראל שהוא בחינת אישה יראת ה', כמבואר בספרים. כי עיקר בחינת מלכות, הוא לגלות מלכותו יתברך לכל באי עולם, שידעו ויאמינו כל באי עולם שהוא יתברך לבדו מלך מנהיג ומושל שליט בעולמו כרצונו.

שעל זה אנו מתפללין הרבה בראש השנה ויום כיפור כמו שאנו אומרים, ובכן תן פחדך ה' אלוקינו על כל מעשיך **בהר ציון וכו'**. מלוך על כל העולם כולו בכבודך. וידע כל פעול כי אתה פעלתו. ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך וכו'.

וכן חותמין הברכה מלוך על כל הארץ המלך הקדוש, המלך המשפט, הכול כדי לגלות מלכותו לכל באי עולם שזהו בחינת בניין המלכות המבאר בכתבים.

וכל זה הוא בחינת התגלות קדושת ארץ - ישראל שהוא בחינת מלכות כנ"ל. **כי עיקר התגלות מלכותו יתברך הוא רק בארץ - ישראל !!**

ששם הוא **ירושלים** ובית - המקדש, **ששם עיקר התגלות מלכותו יתברך**, כמו שכתוב: "גדול ה' ומהולל מאוד בעיר אלוהינו הר קודשו".

וכמו שאמרו רבותינו זיכרונם לברכה: כל הדר בארץ - ישראל דומה כמי שיש לו אלוק'. וכל הדר בחוץ - לארץ דומה כמי שאין לו אלוק'.

ובשביל זה אומרים בכניסת ראש השנה "מזמור לַה' הארץ" שהוא מדבר מהתגלות מלכותו יתברך כמו שכתוב, "ויבוא מלך הכבוד" וכו'.

וזה המזמור מתחיל מקדושת ארץ - ישראל כמו שכתוב: "לַה' **הארץ** ומלואה". שהיא ארץ - ישראל כפי שפירש רש"י שם.

כי עיקר התגלות מלכותו יתברך הוא בארץ - ישראל.

וע"כ בראש השנה שאנו עוסקין לגלות מלכותו העיקר הוא לגלות קדושת ארץ - ישראל . <u>ששם</u> (בתפילת ראש השנה בארץ ישראל) **<u>תתגלה מלכותו יתברך</u>** כנ"ל:

(המשך.. שם אות ז.) וזה בחינת שופרות שאומרים בראש השנה שהוא גם כן בחינת ארץ - ישראל, כי שופר הוא בחינת קיבוץ גלויות, בחינת "והיה ביום ההוא ייתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש **בירושלים**".

ועיקר קיבוץ גלויות הוא לארץ - ישראל, כמו שכתוב: "אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלוקיך וכו'. והביאך אל הארץ וכו'". וכמו שאנו אומרים אחר פסוקי שופרות "תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גלויותינו וכו' והביאנו לציון עירך ברינה",

נמצא שכל עניין שופרות הוא בחינת קיבוץ גלויות לארץ - ישראל.

נמצא שמלכויות וזיכרונות ושופרות כולם הם בחינת ארץ - ישראל, **כי כל עבודתנו בראש השנה** לגלות קדושת ארץ - ישראל **לזכות לשוב לארץ - ישראל** וכנ"ל:

ועל - כן כל עניין קדושת ראש השנה הוא מצוות תקיעת שופר. ועל שם השופר נקרא יום הקדוש הזה בתורה, כמו שכתוב: יום תרועה יהיה לכם. כי שופר הוא בחינת קיבוץ גלויות לארץ - ישראל.

שזה עיקר בחינת ראש השנה לגלות קדושת ארץ - ישראל שמתגלה דיקא ע"י קיבוץ גלויות לתוכה (ע"י קיבוץ בראש השנה בארץ ישראל)!

כי **עיקר התיקון הוא בארץ - ישראל** ששם עיקר העלייה של כל הנפשות, כמו שאמר רבנו זיכרונו לברכה בתחילת התורה הנ"ל, שמי שרוצה להיות איש ישראלי, דהיינו שיעלה מדרגא לדרגא אי אפשר כי אם ע"י ארץ - ישראל. וע"כ ניתנה התורה בקול שופר.

וכן מזכירין בראש השנה בפסוקי שופרות כל עניין מתן תורה, כי קול שופר שהוא בחינת קיבוץ הנידחים, דהיינו להחזיר כל הרחוקים

לה' יתברך, זה זוכין על - ידי התורה שממשיכין כנ"ל, שע"י זה זוכין **לארץ - ישראל ששם עיקר הקיבוץ והתיקון של כל הנידחים והאובדים**. בבחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו', והנידחים וכו', והשתחוו לה' בהר הקודש **בירושלים**!! וכנ"ל.

נמצא בראש השנה יום תרועה אז מגלין קדושת ארץ -ישראל על ידי (ע"י הקיבוץ של הנידחים ששם שומעים תקיעות) השופר שתוקעין שהוא בחינת מתן תורה, דהיינו התורה שממשיכין אז ברחמים ותחנונים שמרבין בימים אלו כנ"ל, שע"י המשכת התורה בבחינה זו, עי"ז זוכין לארץ - ישראל כנ"ל, **שזהו עיקר בחינת ראש השנה להמשיך קדושת ארץ ישראל** שהוא בחינת מלכות דקדושה שעוסקין לנסרה ולבנותה בראש השנה וכנ"ל.

כי עיקר קדושת ארץ - ישראל נמשך מראש השנה

בבחינת תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה

הנאמר בארץ - ישראל.

ודרשו רבותינו זיכרונם לברכה, בראש השנה נידון מה יהא בסופה. שבראש השנה נמשך עיני השגחתו יתברך על ארץ - ישראל על כל השנה כולה, שזהו עיקר קדושת ארץ - ישראל,

כי עיקר קדושתה [של ארץ ישראל] על ידי עיני ה' [שנאמר הפסוק בעיקר על ראש השנה] כמבואר במקום אחר וכנ"ל: (או"ח דה"ב ד' א').

וזה בחינת ראש השנה, כי בראש השנה נברא העולם, על כן אז אנו עוסקין לעשות דרך כבושה לארץ ישראל שכל תקותינו לשוב לשם בקרוב. **כי עיקר התגלות קדושת ארץ ישראל הוא בראש השנה.** כמו שכתוב (שם י"א) **תמיד עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה וכו'**.

כי עיקר הדרך לארץ ישראל הוא על ידי שממשיכין החסד חינם שבו נברא העולם כנ"ל. וזה נעשה בראש השנה, כי זה היום תחילת מעשיך. כי אז נברא העולם בחסדו בעשרה מאמרות, ועל כן אז אנו מגלין מלכותו עלינו. כי הוא הבורא הכל בשבילנו הוא המנהיג הוא השליט ומושל וברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו.

ועל כן אנו מתפללין אז (בר"ה) הרבה על צמיחת קרן משיח כמו שכתוב: "שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך". **כי עיקר התקוה לשוב לארצינו על ידי משיח צדקינו הוא על ידי קדושת ראש השנה שבו נברא העולם בחסדו חינם,** ובו נתגלה בכל שנה ושנה על ידי שישראל עם קדוש שהוא יתברך בראה. ומאחר שאנו מגלין זאת בודאי הכל שייך לנו. רק ברצונו נתנה להם מטעם הכמוס עמו יתברך, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. כי בכל ראש השנה וראש השנה הוא נוטלה מהם ונותנה לנו. כי בכל ראש השנה וראש השנה נכנע ונופל הקליפות וממשלת העובדי כוכבים על

ארץ ישראל ונתגלה ונמשך קדושת ארץ ישראל לנו עד שנזכה שיכמרו רחמיו ויכניע ויבטל אותם לגמרי וישוב ויתן הארץ לנו במהר בימינו: (ליקוטי הלכות - אורח חיים חלק א' , הלכות בית הכנסת ה', אות יד.).

ביאור הליקוטים

בחיי מוהר"ן בסיפור נסיעתו לנאוריטש, שלפי שעה לבד הוא רועה בברסלב ושאר מקומות, אבל מקומו האמיתי והנצחי הוא בארצו ועירו לבד וכו' וכו'. (סימן אריכות אפים - סימן קנ"ה).

"מה שאמר ר' אברהם ז"ל על ענין ארץ ישראל, כי בא אצלו במוחו בהיותו בברסלב על ציון מוהרנ"ת זיע"א, ענין נורא על ארץ ישראל. **כי עתה בזה הזמן הוא הניסיון הגדול והמניעה היותר גדולה מדרכי הקדושה כראוי, בודאי היא ארץ ישראל**.

וכמו שאמר רבינו ז"ל ומובא בליקוטי מוהר"ן סימן כ', כי היום המניעות הגדולות מארץ ישראל הם מוציאי דיבת הארץ ולא הים.

וכן היום הניסיון לכל הוא **<u>שלא לחלוק כלל חס ושלום על הנסיעה מכל בני ישראל לארץ ישראל</u>**,

ושיתפללו היום על הצדיקים שיחשקו לארץ ישראל כראוי, (כמובא בליקוטי מוהר"ן סימן קנ"ה). וכן להתפלל על אנ"ש היום שישתוקקו כולם לארץ ישראל": (ביאור הליקוטים – השמטות ערך ארץ ישראל).

- **עיקר שלימות התפילה וההתבודדות הוא רק בארץ ישראל.**
(זמרת הארץ - ליקוטי קמא - סימן נ"ב - הנעור בלילה).

- ועל כן אם האדם היה מדומין בקדושה ארץ ישראל חלק מאלף כמו שהיא באמת בודאי היה כל אדם רץ ופורח לארץ ישראל כמו מי שהיה רץ אם היה יודע שימצא שם אלפים ורבבות אדומים שבודאי היה רץ שימנעהו והיה לווה ומוכר כל אשר לו על הוצאות והיה פורח לשם בזריזות ובבהלה גדולה מכ"ש וכ"ש אם היה האדם משים לבבו שבח א"י שכל התורה כלה מראשה לסופה מלאה משבח א"י.
(ברה"פ ד - ד).

- וראש השנה שאז תוקעין שופר שהוא בחינת קיבוץ נדחים מן מארבע כנפות הארץ, זה בחינת שלום **שמתקבצים יחד כולם מכל המקומות** משנתפזרו לשם **לארץ ישראל למקום האחדות והשלום**.

וזה בחינת "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים וכו' והשתחוו ל - ד' בהר הקודש **בירושלים**". בירושלים דייקא, שהוא בחינת שלום כי ירושלים וקרא ע"ש יראה שלם כנ"ל. (ברכות הראיה וברכות פרטיות ד - יא).

גודל מעלת הקיבוץ הקדוש בירושלים

החלטת אסיפת אנ"ש שנת תש"ב בדבר הקיבוץ של ראש השנה בירושלים בדבר עניין קיבוץ הק' על ר"ה תש"ע הבעל"ט,

חוב קדוש על כל אחד מאנ"ש שיחי' המכונה בשם ברסלבר חסיד ונקרא על שמו של רבינו הקדוש והמקושר אליו ז"ל, די בכל אתר ואתר שבכל ארץ ישראל בפרט מעיה"ק ירושלים ת"ו לבוא ולנסוע ולהתקבץ יחד לירושלים ת"ו...

כי הקיבוץ הק' הזה אחד הוא בכל העולם כולו על קדושת שמו של רבינו הקדוש – **לא באומן ולא וכו'**, שמסוגל לקרב את הגאולה השלימה והגו"צ...

י"ב אלול תש"ב פעה"ק ירושלים ת"ו

נאם שלמה וועקסלער

נאם נתן ברסלבר

נאם דוד שעכטער

נאם מאיר אנשין

נאם ישראל גדליה ברגר

נאם שמואל מרדכי קארינבליט

נאם יהודא זילבערמאן

נאם אליהו חיים רויזין

נאם אברהם אלחנן ספקטור

נאם יוסף ערליך בני ברק

קלטת משנת תשמ"ח עם רלו"י על הנסיעה לאומן בימי ראש השנה

שאלה : הוא [ראב"ן] אמר שאין חיוב [לנסוע] מכאן [א"י לאומן] ?

תשובה : כן, ככה הוא אמר.

שאלה : האם שמעתם ממנו ?

תשובה : כן, הרבה פעמים !

שאלה : ר' לוי יצחק אומרים בישיבה אומרים בשמכם שזה אתה אומר שאין צרכים לנסוע מפה, זה הוא רק משפה לחוץ מחמת שמכריחים אותך לומר כך, אבל למעשה אתה באמת סובר שאכן צרכים לנסוע ?

תשובה : מי מכריח אותי...?

שאלה : מישהו אמר לבחורים שבישיבה שאתם אמרתם לו בפירוש [לנסוע] ?

תשובה : שקר וכזב , שקר וכזב... הראב"ן דיבר כמה פעמים שהחיוב לנסוע לראש השנה - אינו מארץ ישראל !

שאלה : האם שמעתם מר' אברהם ב"ר נחמן בעצמו..?

תשובה : כן, רק פעם אחת שמעתי... כמה פעמים שמעתי..,

שאלה : פלוני אמר שהוא שמע ממך ?

תשובה : דרך רשעים – לא היה ולא יהיה...

שאלה : אבל הוא שמע ממך ?

תשובה : הוא לא שמע ממני מה אני יעשה אני צריך לצעוק ברחובות ?

שאלה : האם הראב"ן בשנתו האחרונה (תרע"ט) אמר שידור נדר על דעת רבים שלא לנסוע יותר לאומן ?

תשובה : כן כן, על דעת רבים... בשנתו האחרונה

שאלה : האם אתם סוברים שצריכים להיות כאן בארץ ישראל אפילו שאפשר לנסוע לאומן ?

תשובה : כן.. כן.. אפילו שאפשר לנסעו לאומן, הרבה פעמים שמעתי מהראב"ן שאמר שהחיוב של ר"ה אינו מארץ ישראל, כמה וכמה פעמים...

שאלה : הלא דבריו של רבינו לנצח ?

תשובה : אז יש לך עוד קושיא ? ארץ ישראל היא לנצח... די , די... בנו היה שנה וחצי בא"י ולא נסע לאומן

שאלה : אם יש יכולת לנסוע עם מטוס ולחזור מכאן בערב ר"ה, האם יש על זה חיוב שכן יש מטוסים שיכולים לנסוע בכמה שעות, האם יש על זה חיוב שכן להשתטח על הציון בער"ה הוא למעלה מהכל ?

תשובה : אינני יודע... זוהי מציאות חדשה, רבי אברהם בן רבי נחמן היה קדוש ובעל רוח הקודש אמיתי ויצא מפיו המילים הללו "מארץ ישראל אין חיוב לנסוע", מא"י אין חיוב לנסוע...

שאלה : מה עם כל המעלות שרבינו ז"ל היה מדבר על ר"ה ?

תשובה : רבי אברהם היה רגיל לומר אין חיוב לנסוע מא"י לאומן... שמגיעים לא"י אין חיוב, ר' מאיר טעפליק... וגם רוטשילד... העשיר... היה נוסע פעם בעשר שנים...

שאלה : האם היו מדלגים על מה שכתוב בספרי רבינו בליקוטי תפילות, שיזכו לר"ה ?

תשובה : הכל הוא רק מחוץ לארץ... אבל שמגיעים לא"י אין כבר חיוב, הדבר ברור שמכל העולם צריכים לנסוע לאומן אבל מארץ ישראל – לא ! מארץ ישראל לא... לא

שאלה : אחד הגיע אלי ורצה לתת לי דרכון עם תמונה ועם הכל נסיעה לאומן אמרתי לו שאתן לו תשובה אחרי ערבית ?

תשובה : תגידו לו דברים הללו עוד הפעם ועוד הפעם... לכאן או לכאן... מארץ ישראל אין חיוב לנסוע לאומן... מארץ ישראל אין חיוב לנסוע לאומן...

שאלה : האם כל התיקונים נעשים גם כאן בא"י כמו באומן ?

תשובה : בוודאי...! א"י הוא כל כך קדוש, מא"י אין חיוב לנסוע... א"י קדוש... רבי אברהם בן רבי נחמן היה בר סמכא שום אדם לא היה נוסע מכאן. רבי נפתלי הכהן, ר' ישעיה, ר' יעקב שניידר.

שאלה : אי אפשר להשוות שבימים ההם נסיעה היה לוקח כמה שבועות מה שהיום לוקח כמה שעות ?

תשובה : מה אתה אומר שבועות...? היו נוסעים 3 ימים ועוד 3 ימים היו כבר כאן, ומי שהיה לו קצת כסף היה נוסע במחלקה שניה, לא היו נוסעים מחמת שהיה מקובל שמארץ ישראל אין חיוב לנסוע.

שאלה : האם אפשר להאמין שכל התיקונים נעשים שמתאספים בירושלים?

תשובה : כן.. כן כן כן... כן... כן.. כן כן

שאלה : כתוב שבשנת תרס"ה נתייסד בירושלים ונתאסף יחד בר"ה, זה היה בחייו של הראב"ן הרבה שנים ?

תשובה : וודאי שכך הוא אף אחד לא היה נוסע מכאן יראים ושלמים... חסידים... שום אדם לא היה נוסע אפילו פעם אחת, רבי מטל, חסידים, אף אחד לא היה נוסע.

ארץ ישראל שם עיקר עבודת ה' יתברך.

ושם צרכין להתקבץ כל הרחוקים והנדחים.

קיבוץ כל הנדחים הוא לארץ ישראל.

כי עיקר התיקון הוא בארץ ישראל.

"והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים - קדוש יאמר לו

כל הכתוב לחיים - בירושלים"

(ישעיהו ד, ג)

הרב הקדוש **הרב נחמן מטולטשין** זיע"א,
תלמידו וממשיך דרכו של רבינו נתן מברסלב זיע"א,
בנו הרה"ק רבי אברהם זיע"א, נתבקש אף הוא על ידי
אביו לבוא לארץ ישראל.

והוא מעיד על מקרה שקרה בימי אביו, אצל אחד מאנשיו
שגר בארץ ישראל.

פעם אחת נסע אחד מאנשי שלומינו על ראש השנה
לחוץ לארץ.

וענה ואמר על זה אביו, מורינו הרב רבי נחמן
[מטולטשין] זכר צדיק לברכה –

"כי נתגרש מהגן עדן"

הערות הרה"ק רבי שלמה וועקסלער זצ"ל
על כוכבי אור, בכת"י. הדגשה במקור.